

Doorvaren ondanks pensioengerechtigde leeftijd en slechte gezondheid

Echtpaar Jongstra in uitzichtloze situatie

Schipper Popke Jongstra (66) van het ms Pelgrim (660 ton) is een van de oudere schippers die wil stoppen met varen, maar dat niet kan omdat zijn schip te koop blijft staan. Hij schreef een brief aan premier Balkenende om aandacht te vragen voor de moeilijke situatie van een flinke groep oudere schippers, maar is zeker niet uit op medelijden. ‘Mijn vrouw en ik hebben het nog goed, met een huisje aan de wal en een klein pensioentje. Ik maak mij vooral zorgen om de groep die dat niet eens heeft. Ik ken er van over de zeventig die niets anders bezitten dan hun schip en wel moeten blijven varen.’

Toch is ook Jongstra’s leven niet van een leien dakje gegaan en als hij het nog een keer mocht overdoen zou hij nooit meer gaan varen. ‘We hebben twintig jaar onze spastische dochter, die op jonge leeftijd is overleden, aan boord verzorgd. Dat was in een tijd dat het allemaal nog niet zo goed was geregeld in de zorg. We kregen helemaal niets vergoed. Nu schijnt dat beter te zijn. Door het steeds aan boord moeten brengen en optillen van mijn dochter is mijn vrouw invalide geraakt en voor 85 procent afgekeurd. Maar omdat onze zoon aan boord meehielp, kregen we slechts een uitkering van de helft van de helft. Ze kan niet veel meer. We hebben een elektrisch stuurwerk op het schip gezet, zodat ze nog kan varen. Maar luiken openen en ander zwaarder werk kan ze niet meer. Het zou zo fijn zijn als we aan de wal konden gaan wonen en mijn vrouw niet meer elke dag

het schip op en af hoefde te klauteren. Ze kan dan ook weer bij een vereniging. Want eigenlijk heeft ze nooit willen varen. Ze heeft heel wat uren in eenzaamheid doorgebracht.

‘Mijn zoon, die het schip zou overnemen, is uiteindelijk ook getrouwd met iemand die niet wilde varen. Hij heeft nu een bedrijfje aan de wal. Maar toen hij dat besliste was de sloopregeling er niet meer. Want anders had ik mijn schip toen al laten slopen.’

Rugklachten

Omdat Jongstra vanaf november vorig jaar last heeft van ernstige rugklachten, ligt hij sindsdien stil in Terneuzen en staat zijn schip te koop. ‘De arts zei vijftien jaar geleden al dat ik een rug had als van iemand van tachtig.’

Varen kan en wil hij niet meer. Een koper heeft hij nog niet gevonden. ‘We krijgen wel reacties, maar de meeste schippers die belangstelling hebben moeten eerst hun eigen schip verkopen. Omdat mensen meestal vooruit willen, zijn dat vaak kleinere schepen die nog moeilijker zijn te verkopen. Toen we begonnen met varen waren we een groot schip, nu zijn we een van de kleinste.

‘Wie ons wel steeds goed weet te vinden is de belasting. We kregen al een voorlopige aanslag voor 2004, terwijl we helemaal niet hebben gevaren en dus ook niets hebben verdiend. Die aanslag is direct naar mijn accountant gegaan. Ook kregen we een aanslag van 600 euro voor toeristenbelasting en daarna forensenbelasting. Alle dagen die we niet varen kosten ons geld. De verzekering en alles gaan gewoon door. We moeten

steeds afwegen wat en hoeveel we nog in het schip investeren. Nu moet er weer een overvulbeveiliging opkomen. Dat kost toch gauw weer 1000 euro. Maar ik wil het schip wel in goede staat houden. ‘Het belangrijkste is, dat we een fatsoenlijke prijs krijgen voor ons schip. We zijn gewend zuinig te leven, maar je moet toch een beetje armslag hebben en af en toe de kinderen wat kunnen geven. AOW is alleen genoeg als je gezond bent.’

Eén Europa

Als oorzaken voor de moeilijke situatie van sommige oudere schippers noemt hij de opheffing van de evenredige vrachtverdeling, afschaffing van de sloopregeling en het misbruik van de

oud-voor-nieuwregeling. Ook moet de chauvinistische Fries Jongstra niets hebben van één Europa. ‘Eerst heeft Nederland Friesland erbij genomen en nu wil Europa hetzelfde doen met Nederland.’

Volgens Jongstra begon de afbraak toen ‘die troep uit de DDR’ de Nederlandse markt opkwam. ‘We voeren vaak met kali in de DDR en je zag toen al dat de mentaliteit van die schippers anders was. Ze hadden minder verantwoordelijkheidsgevoel. Wij hadden het netjes voor elkaar, maar zij leverden regelmatig nat en vervuild zout af. De schepen waren vaak gewoon drijvend schroot. De SI gaf er vergunningen voor, maar de schepen gingen regelrecht naar

de sloop. Ik heb heel wat oude schepen uit het Oostblok bij de makelaars zien liggen. Daar varen nu de grote schepen van.

‘En binnenkort krijgen we de Polen op de markt. Als Christen zeg ik ja, kom maar. Maar ze moeten zich wel eerst aanpassen. Het communisme heeft ze goed verpest. Als we zo doorgaan met één Europa vrees ik dat we dezelfde levensstandaard krijgen als nu in Polen. Ik ben Christen, maar we moeten niet worden benadeeld.’

Sloopregeling

Jongstra zou het onrechtvaardig vinden als geld uit de reservefondsen (totaal zo’n veertig miljoen euro) naar de Oost-Europese vloot vloeit. ‘We hebben jarenlang saneringspremie betaald. Als ze dat ergens anders voor gebruiken is dat diefstal. Geef schippers die hun schip niet meer kunnen verkopen een bijdrage uit die fondsen. Daar hebben ze recht op. Ik gun het de Polen wel, maar dat moet Europa dan maar uit een ander potje betalen.

‘De sloopregeling had als doel mensen uit te kopen om zo een betere vrachtenmarkt over te houden. Maar wij varen nu al jaren voor minimale vrachten en stoppen kan niet meer.’

De schippersbeurzen zijn, wat Jongstra betreft, in 1998 te snel gesloten. ‘Ze hadden even langer over afschaffing van de evenredige vrachtverdeling moeten nadenken. Het was de bescherming voor de schippers om op een beetje fatsoenlijke manier een stukje brood te verdienen. Ik vond ook dat het beurssysteem zo niet kon blijven voortbestaan. Je lag soms veertien dagen leeg en dat moet ook worden betaald. Maar ze hadden beter moeten uitzoeken wat de gevolgen waren van afschaffing.’

Brieven

Jongstra kaartte het probleem van de oudere schippers met kleine schepen onder meer aan bij de Christelijke Bond voor Ondernemers in de Binnenvaart (CBOB) en premier Balkenende. ‘De CBOB heeft zowel kleine als grote schepen als leden, die ze natuurlijk allebei moeten vertegenwoordigen. En de grote schepen hebben ook slooppremie en oud-voor-nieuwboete betaald. Die willen hun geld ook terug. Ik denk dat er in de organisaties een trend gaande is tegen de kleine schepen. Dat is verkeerd. Want als de kleine schepen de kruimels niet meer kunnen wegvaren, gaan de grote ook kapot.’

Van premier Balkenende kreeg hij alleen een ontvangstbevestiging van zijn brief. ‘De overheid rekent toch altijd naar zichzelf toe. Ze kunnen niet altijd rekening houden met minderheden. Eigenlijk moet je iemand kennen in de regering. Daar bereik je veel meer mee. Ik ben altijd gezagsgetrouw geweest en heb nooit gestaakt. Ik verwacht van het kabinet dat ze nu wat terugdoen.’ (EvH)